

Plán riešenia krízovej situácie v súvislosti s výskytom ochorenia COVID – 19 v „SVETLO“, ZSS Olichov

vypracovaný v zmysle ustanovenia § 9 ods. 9 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách

	Vypracoval	Posúdil	Schválil
Meno	RNDr. Mária Hrešková	Mgr. Martina Chrenová	Mgr. Katarína Šurdová
Funkcia	manažér kvality	sociálny pracovník	riaditeľ
Dátum	13.3.2020	16.3.2020	16.3.2020
Podpis			

Úvod

V súvislosti s mimoriadnou situáciou a núdzovým stavom v dôsledku pandémie spôsobenej výskytom ochorenia COVID-19 nastáva veľké riziko ohľadom porušovania ľudských práv prijímateľov sociálnej služby. Aby sme toto riziko čo najviac eliminovali, vypracovali sme tieto postupy, pravidlá a podmienky na predchádzanie vzniku krízovej situácie v čase pandémie a riešenia tejto krízovej situácie spôsobenej pandemiou v súlade s prílohou č. 2 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (kritérium 2.6. Podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby).

Preventívne opatrenia na predchádzanie krízovej situácie v čase pandémie

- V zariadení prebieha nepretržitá prevádzka za prísnych hygienických štandardov – dodržiavanie zásad respiračnej hygieny, časté umývanie rúk mydlom a vodou, ktoré dodržujú všetci zamestnanci a prijímatelia sociálnych služieb.
- Platí prísny zákaz návštev (v prípade prijímateľov v poslednej fáze ľudského života je umožnená návšteva príbuzných za sprísnených hygienicko-epidemiologických podmienok).
- Komunikácia prijímateľov s rodinnými príslušníkmi a blízkymi osobami prebieha telefonicky, elektronickou poštou alebo prostredníctvom internetu cez Skype.
- Prijímatelia sociálnych služieb sa môžu voľne pohybovať po zariadení a v areáli zariadenia.
- Prijímatelia sociálnych služieb nemajú povinnosť nosiť rukavice a rúška (zariadenie je ich domov), pokiaľ sa tak sami nerozhodli.
- Uprednostňujú sa aktivity v užšom kruhu, resp. individuálne.
- Zamestnanci preventívne merajú každý deň teplotu všetkým prijímateľom sociálnych služieb, o čom sa robí aj záznam.
- Zamestnancom pri vstupe do zariadenia zmerajú telesnú teplotu bezkontaktným teplomerom. Pokiaľ niektorý zamestnanec vykazuje známky ochorenia, je povinný to oznámiť vedúcemu pracovníkovi a opustiť zariadenie.
- Zamestnanci sú povinní v maximálnej možnej miere si chrániť zdravie, aby neohrozovali seba a prijímateľov.
- Všetci zamestnanci dostali rúška, o ktoré sú povinní sa starať (pranie, žehlenie) a nosiť ich na pracovisku aj mimo neho. Okrem toho sú povinní nosiť aj iné ochranné pracovné prostriedky, napríklad jednorazové rukavice.
- Zamestnanci, sú povinní dodržiavať prísne hygienické zásady, najmä umývať si ruky teplou vodou a mydlom minimálne 20 sekúnd
 - ✓ pred odchodom z domu,
 - ✓ pri príchode do práce,
 - ✓ po použití toalety,
 - ✓ po prestávke a pri zmene pracovných činností,
 - ✓ pred prípravou jedla a nápojov, pred a po konzumácii jedla a nápojov,
 - ✓ pred odchodom z práce,
 - ✓ pri príchode domov a po každom priamom kontakte s inou osobou.

- Nie je dovolené používať spoločné uteráky a predmety osobnej potreby.
- Vo zvýšenej miere sa dezinfikujú všetky povrchy a pravidelne sa vetrajú priestory.
- S nutnosťou dodržiavať základné hygienické opatrenia a pravidlá pre prevenciu pred nákazou COVID-19 sú prijímatelia oboznámení personálom zariadenia a taktiež sú tieto pravidlá zverejnené vo všetkých priestoroch zariadenia, na nástenkách a informačných tabuliach v ľahko čitateľnej forme.

Základné ľudské práva prijímateľa sociálnej služby v čase pandémie

Prístup k poskytovaniu sociálnych služieb založený na ľudských právach znamená aj možnosť niektoré základné práva a slobody prijímateľov sociálnych služieb obmedziť, a to v prípade kolízie rôznych hodnôt: vrátane hodnoty osobnej slobody a života či zdravia. V prípade, kedy zásah do osobnej slobody sleduje legitímny cieľ, napr. ochranu života, či zdravia prijímateľa, alebo iných prijímateľov, či iných osôb, a zároveň nie je možné tento cieľ dosiahnuť inými prostriedkami, je možné, aby osobná sloboda bola obmedzená.

V záujme ochrany života a zdravia našich prijímateľov sociálnych služieb a ich rodín, našich zamestnancov a ich rodín sme boli nútení pristúpiť k extrémnemu a dočasnému riešeniu, a to k **obmedzeniu slobodného pohybu našich prijímateľov sociálnych služieb mimo zariadenia sociálnych služieb**.

Opatrenie obmedzenia slobodného pohybu prijímateľov sociálnych služieb v čase pandémie sme zapracovali aj do interných dokumentov - Domáceho poriadku, smernice Telesné a netelesné obmedzenia PSS, smernice Ochrana a dodržiavanie ľudských práv PSS formou dodatku v znení:

„V prípade vyhlásenia mimoriadnej situácie, výnimočného stavu, alebo núdzového stavu, je prijímateľ povinný dodržiavať osobitné nariadenia/usmernenia vydané poskytovateľom sociálnych služieb a jeho zriaďovateľom, prípadne inými orgánmi verejnej správy. Ak je súčasťou takého nariadenia/usmernenia obmedzenie slobody pohybu, prijímateľ je povinný zdržiavať sa v tých priestoroch, ktoré boli poskytovateľom sociálnej služby určené, napríklad areál poskytovateľa sociálnej služby, konkrétna časť areálu, či budovy, apod. Táto povinnosť sa netýka situácie, kedy je nevyhnutné, aby prijímateľ zariadenie opustil (napr. pobyt v ústavnom zdravotníckom zariadení, alebo ak ide o vzájomnú dohodu s poskytovateľom sociálnej služby (napr. návrat prijímateľa do domáceho prostredia))“.

Vzhľadom na to, že ide o závažné skutočnosti dotýkajúce sa práv našich prijímateľov je potrebné, aby boli o tejto skutočnosti informovaní im zrozumiteľným spôsobom. Na to slúži nasledovné opatrenie:

- Po vyhlásení krízovej situácie je prijímateľ sociálnej služby oboznámený s jemu zrozumiteľnou formou (rozhovor, posunková reč, využitie obrázkovej formy komunikácie) o mozgnej hrozbe, o možných následkoch, spôsoboch ohrozenia, a spôsobe predchádzania nákaze. Tieto informácie sú taktiež zverejnené v priestoroch zariadenia na nástenkách, informačných tabuliach ľahko čitateľné a vizuálne preventívne hygienické opatrenia (vid príloha)
- Príbuzných, alebo súdom ustanovených opatrovníkov o tejto situácii informujeme napr. emailom, telefonicky, ale aj prostredníctvom našej webovej stránky.
- Prijímatelia sociálnych služieb sú opakovane poučení o nutnosti dodržiavania základných hygienických opatrení a pravidiel pre prevenciu pred nákazou COVID-19:
 - ✓ časté umývanie rúk mydlom a vodou po použití toalety, pred jedlom, po príchode z vonku a pod.
 - ✓ dodržiavanie bezpečného odstupu, dva metre medzi sebou
 - ✓ častý pobyt na čerstvom vzduchu

Sociálny status prijímateľa sociálnej služby v čase pandémie

Vyhlásenie mimoriadnej situácie a núdzového stavu by nemalo mať vážny dopad na sociálny status prijímateľov sociálnej služby. Na zabezpečenie tejto skutočnosti slúžia nasledovné opatrenia:

- Prijímatelia sociálnych služieb nemajú povinnosť nosiť rukavice a rúška (zariadenie je ich domov), pokiaľ sa tak sami nerozhodnú.
- Prijímatelia aj počas mimoriadnej situácie pokračujú v bežných denných aktivitách, na ktoré boli zvyknutí. Ide o pracovné činnosti ako napríklad udržiavanie si poriadku svojich osobných vecí, pomoc pri úprave vonkajšieho areálu, prípadne asistencia, prítomnosť pri výkone týchto a iných aktivít. Prostredníctvom tzv. denných rutín predchádzame zhoršeniu duševného, ale aj fyzického zdravia prijímateľov aj napriek zvýšeným hygienickým opatreniam.
- Pobyť na čerstvom vzduchu a pohyb prijímateľov sociálnych služieb je zabezpečený podobne ako pri bežnej prevádzke, pokiaľ nie je potvrdená nákaza v zariadení. Vtedy je nutné sprísnenie opatrení. Dodržiavajú sa však primerané odstupy a PSS sa stretávajú len v menších skupinkách (nie viac ako 6 osôb napr. činnosť terapie). Rúška v chránenom prostredí zariadenia pre prijímateľa síce nie sú povinné, napriek tomu je mu tento ochranný prostriedok poskytnutý.
- Skupinové aktivity sú konajú v malých skupinkách prijímateľov. Ich aktivizácia slúži ako prevencia pred negatívnymi dôsledkami karanténneho stavu, ktorými môžu byť: depresia, sociálna izolácia, zhoršenie celkového duševného stavu vplyvom na fyzické zdravie.
- Izolácia prijímateľov sociálnych služieb **v rámci zariadenia** (netýka sa zákazu návštev a zákazu opúšťania zariadenia) sa môže udiť len v prípade, že konkrétny prijímateľ sociálnych služieb alebo skupina prijímateľov sociálnych služieb vykazuje príznaky ochorenia, ktoré je dôvodom pre jeho/ich izoláciu. V iných prípadoch sa prijímatelia sociálnych služieb nesmú izolovať, ale **je nevyhnutné dodržiavať všetky preventívne opatrenia**
- Všetkým pracovníkom ZSS sa odporúča, aby v rámci dňa zvýšili frekvenciu individuálnych rozhovorov s každým prijímateľom sociálnych služieb. S prijímateľmi komunikovať radšej viackrát a kratšie ako menej a dlhšie.
- Prijímateľom sociálnych služieb je umožnené uspokojenie ich spirituálnych potrieb prostredníctvom sledovania a počúvania náboženských programov v televízii a rádiu alebo stretnutí malých modlitebných skupiniek organizovaných inštruktorom sociálnej rehabilitácie.

Vzťahy, rodina a komunita v čase pandémie

Pre udržanie kontaktu medzi príbuznými a PSS sú utvorené opatrenia zabezpečujúce ich pravidelný kontakt v čase obmedzení návštev a vstupov do zariadenia.

- Začatie, ukončenie a dôvod zákazu návštev je zverejnený na internetovej stránke zariadenia .
- Platí síce zákaz návštev, avšak v prípade prijímateľa sociálnej služby v terminálnom štádiu života je umožnená príbuzným návšteva za dodržania prísnych bezpečnostno-epidemiologických podmienok – rúško na tvári, rukavice na rukách, dezinfekcia rúk, dodržanie bezpečného odstupu, podpísané čestné prehlásenie)

- Komunikácia prijímateľov s rodinnými príslušníkmi a blízkymi osobami prebieha všetkými dostupnými telekomunikačnými prostriedkami, prípadne je prijímateľom odovzdaná mailová správa od ich rodinných príslušníkov alebo blízkych.
- Príbuzní sú formou krátkych mailových správ, prípadne telefonicky pravidelne informovaní o tom ako prebieha život ich príbuzných v zariadení. Správa môže byť doložená fotografiami. Všeobecné informácie o postupoch sú tiež zverejnené na webovej stránke zariadenia.
- Pri dlhodobom obmedzení vstupu príbuzných do zariadenia je na predchádzanie zhoršenia sa psychického stavu prijímateľov ponúkame príbuzným vizuálny kontakt – návštevy, ktoré sú zabezpečené pri vstupnej bráne do zariadenia, za dodržania prísnych bezpečnostných a epidemiologických zásad:
 - Návšteva sa musí vopred telefonicky nahlásiť, aby sa stanovil deň a čas návštevy. Príbuzní môžu prísť v pracovných dňoch, čas trvania stretnutia je maximálne 30 minút.
 - Návšteva nevstupuje do areálu zariadenia, má bezpečnostné pomôcky – na tvári rúško a na rukách rukavice. Nachádza sa pred bránou zariadenia a prijímateľ je za bránou zariadenia v dvojmetrovej vzdialenosti.
 - Pri bráne sa nachádza v určitú hodinu vždy návšteva len jedného prijímateľa, aby sa predišlo prípadnej kontaminácii.
 - Po každej návšteve sa priestor vydezinfikuje.

Presné postupy a pravidlá ohľadom možného výskytu ochorenia budú uplatnené v zmysle záväzného postupu vydaného Ministerstvom zdravotníctva SR a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR pre poskytovateľov sociálnych služieb v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia infekcie spôsobenej koronavírusom (COVID-19, SARS-CoV).

Záver

Zariadenie má vypracovaný aj krízový plán, ktorý bol vytvorený za účelom prevencie a zvládania krízovej situácie v súvislosti s epidemiologickou situáciou spôsobenou novým koronavírusom počas jej trvania a ktorý je záväzný pri koordinácii činností zameraných na zvládnutie mimoriadnej situácie prostredníctvom **interného krízového tímu**.

Tento krízový plán je však k dispozícii iba členom krízového tímu, ktorým slúži na koordináciu činností počas mimoriadnej situácie.

Ostatní zamestnanci prostredníctvom svojich nadriadených, ktorí sú členovia IKT, sú oboznámení s tým, že krízový plán je vytvorený, avšak nie je im k dispozícii na nahliadnutie z dôvodu zamedzenia šírenia paniky.

PRÍLOHY

Čo je koronavírus, ako sa chrániť – ľahko čitateľná forma

Koronavírus – spolu to zvládneme – obrázková forma

Koronavírus – obrázková forma

Postup k dočasnému opusteniu zariadenia z dôvodu návštevy lekára